

ОБЩИНА КРУШАРИ ОБЛАСТ ДОБРИЧ

9410, с. Крушари, тел : 05771/2024, факс 05771/ 2136,

E-mail krushari@krushari.bg; site: www.krushari.bg

ГОДИШНА ПРОГРАМА

ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЦНАТА ДЕЙНОСТ

В ОБЩИНА КРУШАРИ ЗА 2023 г.

Приета с решение № 12/146 от 20.12.2022г. на Общински съвет Крушари,
в сила от 07.01.2023 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма за развитие на читалищната дейност в община Крушари е разработена в изпълнение на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища и въз основа на направените от читалищата в община Крушари, предложения за дейността им през 2023 г. Изготвянето на годишната програма за развитие на читалищната дейност цели обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и утвърждаване на читалищата като важни средища съхраняващи културната идентичност на общината и региона.

Българските читалища са културни институции със специфична функция за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията, както и социални и информационни центрове за разпространение на знания, култура и духовност. Народните читалища са място за общуване и участие в различни творчески занимания и изкуства на хора, без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Основната дейност на народните читалища като самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, е да осъществяват културен живот и приобщават гражданите към постиженията на науката, културата и изкуството. Читалищата работят за запазване на обичаите и традициите на българския народ и утвърждаване на националното самосъзнание. Организирант инициативи като: тържества, събори, фестивали и други на местно, регионално или национално ниво. Те са важна институция в развитието на местната култура и като цяло на българската култура.

I. НАРОДНИ ЧИТАЛИЩА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КРУШАРИ

На територията на община Крушари има общо седем читалища, вписани в Регистъра на народните читалища към Министерството на културата, както следва :

1. НЧ "Йордан Драгнев - 1894" – с. Крушари
2. НЧ "Христо Ботев - 1940" – с. Коритен
3. НЧ "Стефан Караджа - 1936" – с. Телериг
4. НЧ "Светлина - 1945" – с. Полковник Дяково
5. НЧ "Втори юни - 2004" – с. Александрия
6. НЧ "Асен Златаров - 1962" – с. Лозенец
7. НЧ "Кирил и Методий – 1941" – с. Ефрейтор Бакалово

Към всички читалища има сформирани различни самодейни групи, повечето с насоченост към събиране, съхраняване, опазване и представяне на българското народно творчество, възстановяване и съхраняване на местни обичаи и традиции.

II. ЦЕЛИ

1. Задоволяване потребностите на жителите на общината, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност;
2. Запазване на националните традиции, ценност и фолклор;
3. Осигуряване на достъп до информация и интернет;
4. Обогатяване на библиотечния фонд и подобряване дейността на библиотеките;

5. Изграждане на обща мрежа за сътрудничество между всички читалища на територията на общината;
6. Съхранение и популяризиране на българските културни традиции и наследство;
7. Формиране на читалището като място за общуване, реализиране на успешни социални практики, повишаване ролята му в социалната и културна интеграция на различните социални и етнически общности;
8. Активност междусекторно сътрудничество с административни структури, образователни институции, социални заведения, други представителни организации, свързани с реализирането на културни и образователни политики на територията на община Крушари, област Добрич и на национално ниво.

III. ДЕЙНОСТИ

Основните дейности на народните читалища на територията на община Крушари са свързани с библиотечното дело, развиване на любителското художествено творчество, съхранение и доразширяване на самодейните групи и клубове по интереси, културни дейности включващи работа с всички възрастови и социални слоеве от населението, като изнасяне на концерти, провеждане на срещи, чествания и други културни събития.

Предложените дейности целят обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, имаща голямо значение за развитието на местните общности, като фактор за културно, образователно и информационно развитие.

Основна задача е да се привлекат местни самодейци от различни възрастови групи и етноси, които да представят и пазят характерните обичаи, танци и традиции за региона. Мотивирането на деца и ученици да се включат в кръжочни и клубни формати с цел ограмотяване и поддържане на добро образователно и културно равнище. Създадените детски кътове към читалищата предоставят условия за тихи игри, четене, рисуване, оцветяване и други занимания за най- малките посетители, с цел подпомагане на ранното детско развитие.

Предложените дейности са стъпка в осъществяването на насоките за превръщането на читалището в модерен, многопрофилен и многоцелеви център за култура и образование на територията на община Крушари. Днешните реалности изискват от читалищата да бъдат високо отговорни културни сдружения на гражданите, особено в населените места, където се явяват като единствен културен център.

За 2023 г. Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Крушари е обобщена в следната таблица :

Месец	Културна проява	Организатор
Януари	Витрини, изложби по случай кръгли годишнини от рождението на видни личности - 175 г. от рождението на Христо Ботев. Творчески кът с библиотечни документи.	НЧ с. Крушари НЧ с. Коритен
	„Банго Васил“ – отбелязване на Ромската Нова година. Традиции и обичаи.	НЧ с. Лозенец

	„С чаша и палитра в ръка се получават прекрасни неща“ – рисуване на зимни картини.	НЧ с. Лозенец
	Зимна седянка – песни, танци, музика и беседи. Надпреварва в уменията за предене, шиене и другите "ръкоделни" женски работи, както и представяне на различни ястия. Кулинарна работилница.	НЧ с. Ефр. Бакалово НЧ с. Телериг
	Приказкотерапия за деца – представяне на приказките под формата на театрални игри и куклен театър.	НЧ с. Телериг
	Ден на родилната помощ – възстановка на традиционни народен обичай „Бабуване“.	Народни читалища
	„ В света на приказките“ – презентация на приказки пред деца от ДГ Крушари и учениците от началния курс на СУ „Христо Смирненски“ – Крушари.	НЧ с. Крушари
	Уроци по народни танци – самодейки и юноши	НЧ с. Телериг
Февруари	Патронен празник на Народно читалище „Асен Златаров – 1962“ с. Лозенец.	НЧ с. Лозенец
	Ден на пчеларя – изложба на пчелни продукти от пчеларска общност на селото. Беседа с учениците за ползите от меда. Ветеринарни съвети за разрешаване на проблемите в пчеларството.	НЧ с. Крушари НЧ с. Коритен
	Отбелязване на Деня на лозаря - „Що е вино, да е благословено!“ Зарязване на лозови пръчки - ритуал Конкурс-дегустация за най- добро домашно вино.	Народни читалища
	„Приказният свят на Ран Босилек“ (презентация) - гостуват ученици от 1 и 2 клас на СУ „Христо Смирненски“.	НЧ с. Крушари
	„Зима край огнището“ – представяне на традиционни ястия и занаяти. На размисъл в читалището.	НЧ с. Крушари
	150 години от героичната гибел на Апостола на свободата Васил Левски – презентация и рецитал на ученици от Основно училище „Васил Левски“, село Коритен.	НЧ с. Крушари НЧ с. Коритен НЧ с. Лозенец
	Работилница за обичаи – изработка на кукерски маски от деца и ученици	НЧ с. Телериг
	Отбелязване на 237 години от рождението на Вилхелм Грим. Четене на любими приказки от автора.	НЧ с. Лозенец Училище с. Лозенец
	Отбелязване на 162 години от	НЧ с. Лозенец

	рождението Фердинанд – български княз и цар на България, обявил нейната независимост през 1861 г.	Училище с. Лозенец
	Работилница за мартеници. Изложба на мартеници.	Народни читалища
	Сирни Заговезни - палене и прескачане на огънове от жителите на селото. Прогонване на злите духове с кукери.	НЧ с. Телериг
Март	1 март - Ден на самодееца – изява на любителските състави към Читалището.	Народни читалища
	„Баба Марта бързала, мартеници вързала“ – закичване на децата от детската градина, лицата от Защитено жилище за хора с умствена изостаналост и обитателите на дома за стари хора в с. Добрин.	Народни читалища
	145г. години от Освобождението на България. Национален празник на Република България – поднасяне на венец пред Паметника на загиналите. Прожекция на кратък тематичен филм.	Народни читалища
	„Благодаря ти, мамо!“ - Празник на малчуганите от детската градина. Изложба на картички и сувенири по случай 8 март.	Народни читалища Детски градини
	8 март - Международен ден на жената. Общоселско тържество.	Народни читалища
	„Баба ме научи – да плета и шия, вкусни сладки да приготвя“.	НЧ с. Лозенец Училище с. Лозенец
	Работилница по шев и кройка.	НЧ с. Телериг
	„Пролет иде“ – Посрещане на първа пролет с песни, игри и танци. Изготвяне на изложба с пролетни рисунки на децата от детските градини на територията на Община Крушари. Връзване на мартеници на цъфнало дърво.	Детски градини Народни читалища
	Посрещане на Благовещение с децата от детската градина, извършване на ритуал,почерпка с домашни мекици и мед.	Детски градини Народни читалища
	Годишно-отчетно събрание.	Народни читалища
	Витрини, изложби по случай годишнини от рождението на видни личности.	НЧ с. Крушари
Април	1 април - Ден на хумора и сатирата.	Детски градини, Училища и Читалища
	Седмица на детската книга и изкуства за деца. - „Да четем заедно“ - маратон за четене на художествена	Народни читалища

	<p>литература;</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Моят приказен герой“ - презентация, изложба, творчески кът; - В света на приказките – прожекция на филми с любими анимационни герои. 	
	Здравна беседа - „Информирани и здрави”.	НЧ с. Крушари
	Поетични четения - „В скута на баба”.	НЧ с. Ефр. Бакалово
	„Лазаруване“ – лазарки благославят домовете за здраве и берекет.	Народни читалища
	Международен ден на Земята – презентация на ученици на тема „Чиста Земя“. Засаждане на дръвче пред читалището.	Детски градини, Училища и Читалища
	Международния ден на земята. Засаждане на дръвчета пред читалището.	Читалища
	„Цветен Великден“ – боядисване на яйца съвместно с деца и ученици. Великденска изложба „Писано яйце”. Почерпка на местното население с яйца и козунаци.	Детски градини, Училища и Читалища
	Обичаят „Къносване” – ритуал преди Рамазан байрам /мюсюлмански празник/.	група „Устрем” към НЧ с. Телериг
	„Рамазан Байрам” – празнична програма с изпълнение на песни и почерпка на местното население.	Група „Устрем” към НЧ с. Телериг НЧ с. Ефр.. Бакалово
Май	„С дъх на лято“ – конкурс за най-добра тематична рисунка с участие на деца и ученици от образователните институции на територията на община Крушари.	НЧ с. Крушари Училища и ДГ
	„Гергьовден“ - изнасяне на програма пред местното население от самодейните групи - танци, люлки и забавни игри.	НЧ с. Телериг
	Пролетни празници – „Тепреш“, „Хъдърлез“ и „Сабантуй“ – мост между минало и настояще. Пробуждане на пролетта.	НЧ с.Телериг НЧ с. Ефр.. Бакалово
	„Отбелязване деня на Европа“. Организиране на литературен конкурс на тема „Пътят към Европа” с участие на ученици от всички училища на общината.	НЧ с. Крушари
	24 май - Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и славянската книжовност. Празничен концерт „Среща на три поколения“ с участието	НЧ с. Коритен НЧ с. Телериг

	на деца от ДГ, училище и самодейните състави. Тържествена манифестация.	
	Организиране на дарителска кампания „Подари книга“ по повод професионалният празник на библиотеки и читалища.	НЧ с. Крушари
	Турнир по шах.	НЧ с. Лозенец
	Среща на поколенията.	НЧ с. Ефр.. Бакалово
Юни	1-ви юни - Международен ден на детето. Забавни игри, песни и танци с деца и ученици.	Читалища, Училища и ДГ
	„Жив е той, жив е ...“ – отблязване деня на Ботев. Поднасяне на венец пред Паметника на загиналите.	Народни читалища
	Ритуал по повод „Еньовден“- сплитане на венец от цветя и билки. Походи из родния край.	Народни читалища
	„Празник на гърнетата – Кулинарната академия на Добруджа“	НЧ с. Крушари Община Крушари
	Театрална постановка на „Жътва“ от самодейците на селото.	НЧ с. Телериг
	Витрини, изложби по случай кръгли годишнини от рождението на видни личности.	Народни читалища
	„Да почистим родното място“- организирано почистване на района около културната институция от самодейци и доброволци.	Народни читалища
	Участие на самодейните групи във фолклорни събори из страната.	Народни читалища
	Честване на празника „Курбан Байрам“. Празнична програма за жителите и гости на селото.	Група „Устрем“ към НЧ с. Телериг НЧ с. Ефр.. Бакалово
Юли	Участие на самодейните състави в двадесет и шестото издание на Регионалния фолклорен събор „Текето – 2023“.	НЧ с. Крушари Община Крушари
	Да се пренесем в творчеството на Ангел Каралийчев и Стоян Михайловски.	НЧ с. Крушари
	Лятна детска академия под наслов „Ваканция, здравей!“. Организиране на занимания по интереси за малчуганите.	Народни читалища
	„Ашуре“ - традиции и обичаи.	Група „Устрем“ към НЧ с. Телериг НЧ с. Ефр.. Бакалово
Август	Организиране на летни клубове по интереси - занимателни, образователни и спортни игри за деца и ученици	Народни читалища

	Летен културен отдих. Участие на самодейните състави в регионални и национални събори.	Народни читалища
	„Бабината съкровищница” – изложба на битови покривки, възглавници, плетива и други ръчно изработени изделия.	НЧ с. Телериг
Септември	Честване на 107-годишнината от боевете на Добруджанския фронт и 138 години от Деня на Съединението на Княжество България с Източна Румелия. Поднасяне на цветя пред Паметника.	Народни читалища
	Отбелязване на деня на грамотността - състезание по правопис между учениците от 4 и 5 клас.	НЧ с. Крушари
	114 години от обявяването на Независимостта на България – поднасяне на цветя пред Паметника на загиналите за отечеството.	Народни читалища
	„Есенно изобилие” - изложба от рисунки, сувенири, картички – с участието на самодейките и деца в училищна възраст.	НЧ с. Телериг
Октомври	1 октомври - Международен ден на хората от третата „златна” възраст – празничен концерт с участието на самодейните състави към читалищата на територията на общината.	Народни читалища Пенсионерски клубове
	Ден на Община Крушари - участие в общинските прояви, организирани от Община Крушари.	НЧ с. Крушари Община Крушари
	Отбелязване на деня на благотворителността	НЧ с. Крушари
Ноември	1 ноември - Ден на народните будители. Празничен рецитал на ученици под надслов „Вам, будители народни!” Презентация и беседа на тема „Делото на народните будители”. Гостуване на театрална постановка в НЧ с. Крушари.	Училища и Читалища
	Ден на християнското семейство – общоселско тържество.	Народни читалища Пенсионерски клубове
Декември	Изложба на коледни, новогодишни картички и сурвакници изработени от любителска група деца. Работилница за обичаи. Четене на зимни приказки.	Детски градини, Училища и Читалища
	„Да е мирна, здрава и честита“ - Коледни и Новогодишни празници – общоселско тържество. Коледен концерт.	Народни читалища
	Зимни вечери - „Вълната от минало до	НЧ с. Телериг

	наши дни” – плетене на вълнени чорапи и терлици.	
	Организирано традиционно изпращане на коледари.	Народни читалища

Настоящата Програмата за развитие на читалищната дейност в община Крушари за 2023 г. е разработена и изготвена на база внесените от читалищата програми за развитието им и направените предложения за дейността им през 2023 г.. Програмата е отворена за допълнения. На този етап тя включва конкретни дейности и мероприятия, част от плановете на всяко отделно читалище.